

שְׁכַתוּב ה' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחְרִישוּן. וְדַאי תַּחְרִישוּן וְלֹא תַעֲוֲרוּ דָבָר, שְׁלֵא צְרִיף לָכֶם. וְכַאן נִכְלַל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת, וְהָרִי הַתַּעֲוֲרוּ בּוֹ הַחֲבָרִים.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה, וְדַאי שְׁנִינוּ, ה' בְּכָל מְקוֹם זֶה רַחֲמִים, וְאַף עַל גַּב שְׁעוֹרֶף קָרַב וְעוֹשֶׂה דִין, אוֹתוֹ דִין הוּא בְּאַהֲבָה. וְכֵן רְאִינוּ, שְׁכַתוּב ה' יִלְחַם לָכֶם, וְלֹא נִרְאָה בְּאוֹתוֹ דִין רַחֲמִים כָּלֵל, שְׁהָרִי כְּתוּב לֹא נִשְׁאַר בָּהֶם עַד אַחַד.

אָמַר לוֹ, דָּבָר זֶה שְׁמַעְתִּי מֵרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאָמַר, שְׁאֵפְלוּ כַּאן הָיָה הַדִּין בְּרַחֲמִים, שְׁהֵיטָּ כֶּסֶף עֲלֵיהֶם וּמָתוּ, וְאַחַר כֵּן הוֹצִיא אוֹתָם הַיָּם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה בְּכַבּוּדָם וּנְקַבְּרוּ בְּאַרְץ, וְלֹא רָצָה הָאָרֶץ לְקַבֵּל אוֹתָם, עַד שֶׁהוֹשִׁיט לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יְמִינוֹ, וְקַבְּלָה אוֹתָם. זֶהוּ שְׁכַתוּב נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ, וְלִכֵּן נִקְרָא זֶה הַדִּין בְּרַחֲמִים הֵיחָד.

וְלִכֵּן לֹא רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיַעֲוֲרוּ יִשְׂרָאֵל דָּבָר בְּעוֹלָם, שְׁאֵם יַעֲוֲרוּ יִשְׂרָאֵל דָּבָר, לֹא יַעֲוֲרוּ אֶת שֵׁם הַרַחֲמִים, וְלֹא יַעֲשֶׂה דִין בְּרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכַתוּב ה' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחְרִישוּן, שְׁלֵא תַעֲוֲרוּ דָבָר. שְׁהָרִי שֵׁם הַרַחֲמִים צְרִיף לַעֲוֹר עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת דִין בְּרַחֲמִים. וְעַל זֶה בִּקֵּשׁ שְׁלֵא תַעֲשׂוּ פְגָם וְתַעֲוֲרוּ דָבָר אַחַר.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (זכריה יד) וַיִּצָּא ה' וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם. אִם כֵּן, זֶה דִין שְׁהֵיחָ בְּרַחֲמִים. אָמַר לוֹ, כֵּן הָיָה וְדַאי הַדִּין בְּרַחֲמִים, שְׁמוֹתָם לֹא נִמְצָא כְּשֶׁאָר מוֹת בְּנֵי הָעוֹלָם, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלֵיהֶם שְׁלֵא יִהְיוּ כְּמוֹת שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם

דְּכַתִּיב יי' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחְרִישוּן. תַּחְרִישוּן וְדַאי, וְלֹא תַתְּעֲרוּן מִלָּה, דְּלֹא אֲצַטְרִיף לָכֶם, וְהִכָּא אֲתַכְּלִיל שְׁמָא קְדִישָׁא בְּאַתְוֹן רְשִׁימָן, וְהָא אֲתַעֲרוּ בֵּיה חֲבָרִיא.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה, וְדַאי תַנְיִנָא, יי', בְּכָל אֲתַר רַחֲמִי, וְאַף עַל גַּב דְּאַגָּח קָרְבָּא, וְעַבִּיד דִּינָא, הֵהוּא דִּינָא בְּרַחֲמִיּוּתָא הוּא. וְהִכָּא חֲמִינָא, דְּכַתִּיב יי' יִלְחַם לָכֶם, וְלֹא אֲתַחֲזִי בְּהֵהוּא דִּינָא רַחֲמִי כָּלֵל, דְּהָא כְּתִיב לֹא נִשְׁאַר בָּהֶם עַד אַחַד.

אָמַר לֵיהּ, מִלָּה דָא שְׁמַעְנָא מֵרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאָמַר, דְּאַפִּילוּ הִכָּא דִּינָא בְּרַחֲמִי הָוָה, דְּחָפָא עֲלֵיהוֹן יַמָּא וּמִיתוּ, וּלְבַתַּר אֲפִיק לֹוֹן יַמָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעָא בִּיקְרִיהוֹן, וְאַתְקַבְּרוּ בְּאַרְעָא, וְלֹא בְּעָאת אֲרַעָא לְקַבְּלָא לֹוֹן, עַד דְּאוֹשִׁיט לָהּ קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא יְמִינֵיהּ, וְקַבִּילַת לֹוֹן, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות טו) נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. וּבְגִין דָּא, (תנ"ח) הָאִי דִּינָא בְּרַחֲמִי הָוָה.

וְעַל דָּא, לֹא בְּעָא קְדִישָׁא בְּרִיף הוּא דִּיתַעֲרוּן יִשְׂרָאֵל מִלָּה בְּעֵלְמָא, דְּאִי יַתַּעֲרוּן יִשְׂרָאֵל מִלָּה, לֹא יַתַּעֲרוּן שְׁמָא דְּרַחֲמִי, וְלֹא יַתַּעֲבִיד דִּינָא בְּרַחֲמִי, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב יי' יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחְרִישוּן, דְּלֹא תַתַּעֲרוּן מִיַּדִּי. דְּהָא שְׁמָא דְּרַחֲמִי בְּעִי לְאַתַּעֲרָא עֲלֵיהוּ, לְמַעַבְדַּ דִּינָא בְּרַחֲמִי. וְעַל דָּא בְּעִי, דְּלֹא תַעֲבִדוּן פְּגִימוּ, וְתַתַּעֲרוּן מִלָּה אַחְרָא.

אָמַר לֵיהּ, וְהָא כְּתִיב, (זכריה יד) וַיִּצָּא יי' וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם. אִי הִכִּי דָא דִּינָא בְּרַחֲמִי הָוָה. אָמַר לֵיהּ, הִכִּי הָוָה וְדַאי, דִּינָא בְּרַחֲמִי הָוָה, דְּמוֹתָא דְּלֵהוֹן לֹא אֲשַׁתְּכַח כְּמוֹתָנָא דְּשְׁאָר בְּנֵי עֵלְמָא, אֲלֵא חָס עֲלֵיהוּ קְדִישָׁא